

PhDr. Petr Pavlíňák

Okolnice 727, 72526 Ostrava – Krásné Pole, tel. 602 532 894

Výtvarné centrum Chagall, Repinova 16, 702 00 Ostrava, tel. 602 532 894

ZNALECKÝ POSUDEK

ČÍSLO 9/2021

Objednatel: Petr Tvardek, Bezručova 44, Bohumín 4

V Ostravě dne 26. 10. 2021

Endre Nemes, narozen jako **Endre Nágel** (* 10. listopadu 1909 Pécsvárad, Maďarsko – 22. září 1985 Stockholm, Švédsko), malíř, grafik, scénograf a pedagog. V mládí žil na Slovensku, ve 30. letech studoval a žil v Praze a za války našel azyl ve Švédsku, kde pak strávil většinu života. Gymnázium dokončil v Budapešti a odešel do Vídně s úmyslem studovat filozofii. Po několika měsících se vrátil na Slovensko, přijal umělecké jméno Nemes, psal básně a pracoval jako novinář. V letech 1928–1930 se v Praze živil jako karikaturista a 1930–1935 studoval na Akademii výtvarných umění v ateliéru Williho Nowaka a působil jako výtvarný kritik deníku Magyar Ujság. Na akademii byl přijat bez nutnosti absolvovat tři přípravné ročníky. K jeho přátelům patřili členové Skupiny 42, F. Gross, F. Hudeček a V. Bartovský, malíř a dramatik Peter Weiss, slovenští malíři Cyprián Majerník a Koloman Sokol a fotograf Tibor Honty. S přítelem Jakobem Bauernfreundem navštěvoval sochaře Bernarda Redera a pomohl zprostředkovat jeho pražskou výstavu v Mánesu. V roce 1933 dostal Nemes cenu Akademie, která zahrnovala stipendijní pobyt v Paříži, a strávil tam tři měsíce s Jakobem Bauernfreundem. V roce 1936 vystavoval poprvé samostatně v galerii Hugo Feigla a stal se členem Umělecké besedy. Vystavoval také s Prager Secession. Moderní galerie zakoupila jeho obraz *Hodina hudby*. Roku 1938 emigroval do Finska, stal se učitelem na malířské škole v Helsinkách a zúčastnil se zde dvou kolektivních výstav. První samostatnou výstavu po emigraci měl v Oslu. Roku 1940, za první sovětsko-finské války, byl z Finska vypovězen, přechodně pobýval ve Švédsku a nakonec dostal azyl v Norsku těsně před německou invazí. Vstoupil do norské armády jako dobrovolník a po porážce Norů uprchl do Švédska. V roce 1941 samostatně vystavoval ve Stockholmu a Malmö a sběratel Herman Gotthardt zakoupil asi patnáct jeho obrazů. Byl zakládajícím členem surrealistické skupiny Minotaur a iniciátorem sdružení Umělci v exilu, se kterým za války vystavoval. Roku 1945 se oženil s Héléne Exemplaroff, se kterou má dceru Catherine (1947). Roku 1947 byl spoluzakladatelem časopisu Prisma a byl jmenován ředitelem a pedagogem Valands Konstskola – kreslířské a malířské školy muzea v Göteborgu, kterou modernizoval a reorganizoval. Krátce navštívil Prahu. Roku 1948 získal švédské státní občanství, podnikl cestu do Paříže a Londýna, samostatně vystavoval v Göteborgu. Valands Konstskola byla přizvána na Světovou výstavu akademií výtvarných umění v Miláně (1953). Absolventem Nemesovy školy byl např. malíř Acke Oldenburg (bratranec sochaře Claese Oldenburga). Nemes byl zakládajícím členem sdružení výtvarníků Skupina 54 v Göteborgu, vystavoval samostatně ve Filadelfii (1954). Roku 1955 Nemes ukončil pedagogické působení ve Valandu, přestěhoval se do Stockholmu a věnoval se volné tvorbě. Roku 1959 byl pozván na Documenta II do Kasselu. V roce 1960 zemřela jeho žena Héléne. V roce 1963 se oženil s keramičkou Britt-Louise Sundell a roku 1965 se jim narodila dcera Lena. V roce 1965 obdržel státní tvůrčí stipendium a výroční státní cenu za uměleckou tvorbu a byl jmenován členem Švédské Královské akademie pro svobodná umění. Profesorem byl jmenován roku 1968. V 60. letech 20. stol. měl retrospektivní výstavy v pražském Mánesu, brněnském Domě umění a Slovenské národní galerii, v Helsinkách, Oslu, Lyngby, Kodani, Lundu a Stockholmu, roku 1971 v Brně a Ostravě, 1972 ve Stockholmu. Navštívil Prahu a Bratislavu (1966), roku 1968 USA a Kanadu roku 1972 Izrael. Roku 1973 cestoval do Maďarska a 1974 do SRN a Nizozemska, 1978 do Jugoslávie, Maďarska a Československa. Životopisné dokumenty o Endre Nemesovi natočila švédská (1972, 1980) a maďarská televize (1982). Fyzik František Janouch s ním v roce 1982 natočil celkem 24 devadesátiminutových rozhovorů, které ještě za svého života Endre Nemes pomohl přepsat a opravit. Kniha nazvaná *Pod přikrovem času* vyšla s podporou Nadace Charty 77 v Praze roku 2003. Roku 1981 spolupracoval Nemes v Budapešti a Pécsi na jednání a přípravě velké výstavy maďarského umění 1905–1980, která pak byla představena v Göteborgu a Malmö. Roku 1984 bylo otevřeno muzeum Endre Nemes v Pécsi. Národní galerii v Praze odkázal patnáct svých děl. Endre Nemes zemřel ve Stockholmu 22. září 1985 ve věku 75 let.

Obr. 2-3. Přední a zadní strana obrazu v rámu.

Art Consulting CZ, s.r.o. - Praha

AUKCE VÝTVARNÉHO UMĚNÍ 2019

MISTROVSKÁ DÍLA
12-21. STOLETÍ
EKVILIBRIUM
VÝŠER OBRAŮ
MIMORÁDNÁ NABÍDKA
SVĚTOVÉ MALÍŘSKÉ TVORBY

UMES. UINRE

TOPIČOV SALON
Praha 1, Raškovní (Hřbitv. 9)

19. 10. 2019
11-30 hod.

144.
Guth Heila (1904-1983)
Kompozice
1953
Světelná a barevná dynamika, Kautler
57 x 46 cm (Impasto)
Sign: "Guth Heila, Čechy '53, pro státní muzeum (Guth
Heila, Malba 80, 1000000)

20 000 Kč

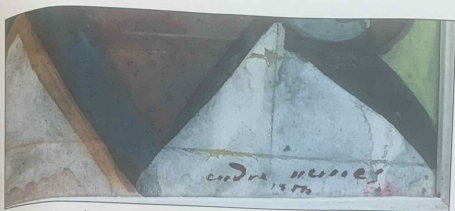
145.
Matal Bohumir (1903-1980)
Kompozice
1953, akvarel
57 x 46 cm (Impasto)
Sign: "Matal 53, 40. letka, B. Malba 82
1000000, 1000000)

32 000 Kč

146.
Nemese Endre (1904-1983)
Kompozice
1953
Světelná a barevná dynamika, Kautler
57 x 46 cm (Impasto)
Sign: "Guth Heila, Čechy '53, pro státní muzeum (Guth
Heila, Malba 80, 1000000)

30 000 Kč

Obr. 4-5. Titulní strana a strana s položkou číslo 146 aukčního katalogu Art consulting CZ, s.r.o. - Praha s posuzovaným obrazem Endre Nemese.

Obr. 6. Signatura obrazu.

Posuzovaný obraz nese charakteristický abstraktní motiv Endre Nemese. Jedná se o dílo, které bylo zařazeno do nabídky aukční síně Art consulting CZ Brno - Praha v roce 2019 a draženo pod položkou 146. Dílo je signováno na přední straně Endre Nemes 1950.

Posuzované dílo s názvem Kompozice patří k originálním, kvalitním a významným dílům tvorby Endre Nemese a bylo publikováno v aukčním katalogu Art consulting CZ Brno - Praha v roce 2019 pod položkou 146.

Posuzované dílo by na současném trhu s uměním dosáhlo ceny a touto částkou jej oceňuji

110. 000 Kč / slovy: sto deset tisíc korun českých /.

Znalecký posudek jsem podal jako znalec jmenovaný rozhodnutím Krajského soudu v Ostravě ze dne 22. 12. 1998 č.j. 389/98 pro základní obor ekonomika pro odvětví ceny a odhady děl výtvarného umění 20. století. Znalecký úkon je zapsán od pořadovým číslem 9/2021 znaleckého deníku. Znalečné a náhradu nákladů účtuji podle připojené likvidace na základě příkazu číslo 876.

